

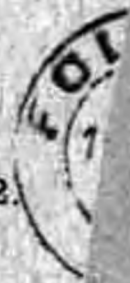
Num. Gh. Teodorescu - Kirileanu

JAN -

Str. Carol. 53

SEZĂTOAREA

REVISTA DE FOLICLOR

Anul VII No. 1. — 1 Mart 1902.

7-9

MEMBRII ÎNTEMEIETORI AI REVISTEI:

Ioan Adam, -publicist, Constanța; I. Boudescu, învățator, Boroaia, jud. Suceava; —
 V. Costăchescu, inv., Pleșești, Suceava; T. Dumilescu, inv., Farcușa, Suceava; I. Dumitrescu, inv., Buhoci, Bacău; Ștel. Ploareș, inv., Buhoci, Bacău; P. Gheorghescu, inv., Cătrugaș-Broșteni, Suceava; Artur Goronei, P. Harescu, inv., Găinesti-Mahul, Suceava; Vasile Hwiltă, inv., Bogdănești, Suceava; Serailin Ionescu, institutor, Falticeni, fost revizor școlar; T. C. Ionescu, inv., Pașcaul, Suceava; Gh. Lupușcu, inv., Vascau, Suceava; M. Lupescu, Directorul orfanatului agricol Ferdinand, Zorleni, Tutova; Rădu Marinescu, inv., Hociu-Laspezi, Suceava; D. Mindricel, inv., Moreni-Île-Jos, Vlașca; I. Mrejeriu, inv., Grăcoș-Broșteni, Suceava; I. T. Poporică, inv., Bostn, Iași; Rădulescu-Codan, inv., Priboeni, Muzel; Dobro Ștefanescu, inv., Urziceni, Ialomița; N. Stoleriu, inv., Zorleni, Tutova; D-ra Maria Teodorescu, inv., Dolhasca, Suceava; Gh. Teodorescu-Kirileanu, licențiat în drept, profesor, Iași; Simeon Teodorescu-Kirileanu, inv., Zorleni, Tutova; C. Teodorescu, institutor, Roman; D. Teodorescu, normalist, Roman; N. Trofin, inv., Bălțătești, Neamț; Șt. Șt. Tuțescu, publicist, Calafat; A. Vasiliu, inv., Tatavusa, Suceava; N. Vasiliu, inv., Pașcani, Suceava; Paul Zarifopol.

Persoanele cari nu doresc a se abona, sint rugate a ni restitui acest număr, cunoscind că No. 2 nu-l vom trimete de cit acelora cari vor achita abonamentul pină la 25 Mart 1902.

FALTICENI

TIPOGRAFIA M. SAIDMAN

1902

O în sărare bina gioro
Si i-i casa ca o foaie
Cati în Hida
-ti vine - a nida;
Cati în fundu sacala
Dai de unu oracala.

8R-8-18-28-38

05:15

Vol VII, 150 O nouă carte a scrierilor lui J. Creanga de G. T. K.
Vol VIII, 13 [canta de stea], 14 oratic, 156 (Cuvint di J. Cr.), 162 (date ar. lui J. Cr.)
Vol. IX (red. 1971. în carti Bis. p. 81. 130 Oracul J. Creanga

Abonamentul: 3 lei pe an (4 lei pentru străinătate).

Presă ori ce corespondență și abonamentele, D-lui Artur
Folticent.

CUPRINSUL:

De la Redacție	Artur Gorovei.
Se prăpădesc cintecele bătrinești	M. Lupescu.
Ionică Făt-frumos. poveste.	Gr. Coatu.
Note bibliografice	S. T. Kirileanu.

Intrebări.

Rugăm pe cetitorii noștri să ni răspundă: *Ce înțelege poporul prin Boghean și boghetă și de ce dă el numele acesta boilor și găinilor?*

DE LA ADMINISTRAȚIE

S-au primit cotizațiile următorilor membri: M. Lupescu, 12 lei; S. Teodorescu-Kirileanu, 12 lei; N. Stoleriș, 12 lei.

SEZATOAREA

VOL. VII

SEZĂTOAREA

Anul VII.

Folticenii, 1 Mart 1902.

No. 1.

Sezătoarea intră în al șaptelea an de viață. — Drept vorbind, astăzi, 1 Mart 1902, se împlinesc zece ani, de când a eșit primul număr din revista noastră, dar abia șese volume am scos pînă acum. Și numai cînd ținem socoteală de greutățile ce am întîmpinat, putem să ni dăm samă cît e de mult și ceea ce am făcut.

Cu aceeași dragoste de neam, începem acest nou volum.

Material avem destul, dar mijloace materiale puține. Fără nici o subvenție, fără nici un abonament plătit înainte, o începem. Contribuim fiecare din noi cu cît ne iartă puterile, și trebuie să spunem și de astă dată, că fără sprijinul învățătorilor sătești, *Sezătoarea* și-ar fi trăit traiul. Cînd va fi să fie, și se va aprecia comoara ce o desgropăm și o dăm la lumină, să se știe că lot cei mici și săraci nu jertfit pentru dînsa.

Revista noastră va eși în fie-care lună, în mărimea numărului de față. Abonamentul e redus la trei lei pe an (patru lei pentru străinatate), și membrii întemeietori colizează cu un leu pe lună.

Cine crede că *Sezătoarea* merită a fi sprijinită, să o sprijine.

ARTUR GOROVEI.

BIBLIOTECA
MEDIANA
NEAMŢ
Fond „G.T.K.”

Comorile populare se prăpădesc!

Privim zilnic, și cu durere, cum graiul dulce și frumos al țărânilor se împestritează cu vorbe și gândiri străine: stăm nepăsători față cu pierderea comorilor ce păstrează poporul în cîntecele, poveștile, credințele și obiceiurile lui: nu ne dăm samă că în aceste co-

BIBLIOTECA

DOCUMENTARA

ORAȘUL FĂTRA NEAMŢ

14094 / 12.956

mori stă ascuns tot ce avem noi mai scump ca neam; suntem surzi la strigătele nemuritorului Eminescu că „Toate cîntecele pier” și le ține locul puhoiul obiceiurilor, credințelor și cîntecelor împrumutate și aduse de străini.

În alte țări — la neamurile care știu prețui pe înaintașii lor — s'au format de mult societăți pentru culegerea comorilor poporului, ca să nu se prăpădească, ci să aibă ce lăsa moștenire urmașilor.

La noi prea puțin s'a făcut în această privință și știința populară zace în tînă, neculeasă de nimene, lăptosită de cărturari, neculeasă, amenințată a fi înlocuită de puhoiul obiceiurilor aduse de peste hotar ori ducîndu-se cu bătrînii în întunericul mormîntului, de unde nu va mai învia nici odată!

Ceea ce s'a cules și adunat pînă acum, nu s' a cîntăcit; marea carte a literaturii populare stă nealinsă și e foarte puțin cercetată. Cercetăm ceea ce se aduce de la străini, iar al nostru îl lăsam să ni-l culegă străinii — par'că ei au mai mare dragoste de ea de cît noi!

Dacă în popor stă ascunsă — ca vinele de aur — tot ce avem noi mai scump și mai frumos, cine ar putea să aducă această bogăție dacă nu învățătorimea? Cine e mai în măsură a deschide gura povestitorilor din sate, ca învățătorul care e fiul satului, de care țărînimă nu trebuie să se feriască și căruia după ce-i încredințezi spre creștere odrasla sa, iar putea încredința și odorul de limbă, de povești, de cîntece, și obiceiuri, ș. a.?

Noi, învățătorii, sintem cei mai în măsură a cerceta și culege marea psaltire a frumusețelor graiului romînesc; noi și preoții sintem dubovnicii poporului și tot noi trebuie să le păstrăm graiul neamului.

Să nu rîdem de graiul lui și de chipul cum gîndește, căci mai numai țăranul gîndește curat romînește. Să-i învățăm graiul său curat și să vorbim țărînimii cum știe ea; atunci își va deschide și ea inima și i se va desgheta limba. Țăranul, cînd ne aude graiul ca la școală și ca în cîntălarii, i se pare că vorbim păsărește; și dacă nu poate și el grăi în *potvanturi* (cu espresii străine) ca noi, tace și ride pe sub musteți și rămîne tot cum știe el (adică cum e mai bine.)

Să adunăm cu trageră de inimă știința și comorile poporului, căci avem destule prilejuri. Să ascultăm cu adîncă evlavie învățul lui Eminescu, care spune:

. . . „Limba de rînd a ziarelor politice amenință a ineca ca

buruiana rea holda limbii vii a poporului. Afară de aceea, cu propășirea realismului modern, se șterg legende și povești, proverbe și locuțiuni, adevărate nestimate ale gândirii poporului rominesc. Dacă urele lor ni-ar da icoana locului, prin culegerea exactă a formelor caracteristice ale gândirii poporului, ele ar fi neprețuite. Dar traduceri din franțuzește sau din nemțește a unor produse nesănătoase? Cui folosesc? Ele întăresc numai ideea falsă că poporul în două mii de ani n'a avut nici limbă, nici cugetare și că aceste două trebuiesc plămuite în mod mesteșugit de către o anumită Academie¹⁾.

Să ascultăm povața nemuritorului Eminescu. Urmașii noștri nu vor mai găsi ce putem culege noi astăzi. Să nu lăsăm să se prăpădească comorile poporului.

Vinovați vom fi către urmașii noștri, de nu le vom lăsa nici o avere de felul acesta. Să lucrăm elc mai iute și cu pricepere, ca să ne putem mulgia, că fiind învățători ai neamului, am lucrat pentru el spre a-l ridica și spre a-i păstra bogăția.

M. LUPESCU.

Ionică Făt-Frumos.

(Poveste)

Poveste, poveste, înaintele tot mai este. Dumnezeu în casă sosește.

A fost odată un om sărac lipit pământului. N'avea de elc o de prașit de loc și avea și un băet ca de 12 ani, pe care îl chie-ma „Ionică făt frumos”. Semănând grâu pe acel ogor, se făcuse niște grâu de o frumuseță ne mai pomenită, cu spicul de aur. Sincin s'a mirat elc l-a văzut. Ca păzitor al grâului a pus pe băiat, zicându-i: — Mai băete, îți las în seama ta acest ogor cu grâu; dar să ști că te omor, dacă va peri vr'un spic.

Elc, primind sarcina impusă de latu-seu. — Ca să'i mai treacă de mîl, își făcu o trișcușoară dintr'un soc, și elc e ziuca de mare, elc. Elc așa de bine și așa de duios, că și lemnele și petrele piau. Într'un din zile, venind o cioară, fură un spic de grâu. Se luă după elc, zicându-i mereu: «Dă-mi spicul cioară, că tala mă opoartă». Cioara își cătă de drum. Mergînd așa multă vreme, după elc, de o dată se trezește în niște ostroave pustii, unde nu mai cătă pîctor de om plîna la elc. Perzînd cioara din ochi și văzîndu-se singur în acele pustietăți, incepu a plînge de frică. Plîn-

1) Curierul de Iași, 1877. No. 1.

gînd așa și uitîndu-se în toate părțile, de odată zărește în depărtare o flacăra mare de foc. Cum o văzu, pleacă spre dînsa. Ajunghind acolo, era un foc mare ca de patru-zeci de ca ă de lemne. Dinaintea lui, sta o cojocemite, nomină de om bătrîn și cu o barbă albă ca zăpada și lungă pînă la brîu. Furișîndu-se încet pe lîngă acel moșueag, se ascunse la spatele lui. Intorcîndu-se moșueagul și dînd cu ochii de el, și crezînd că l-a născut dînsul, își descoperi capul de eăciula-i mare cit toate zilele și căzînd în genuchi, își ridică ochii umilitori către a tot puternicul și zise cu glas tare : Bogda-proste, c'am căpătat și eu un băiat.

— Vino încoace dragul tatei; și, apucîndu-l de gît, începu a-l săruta, zicînd : „Ionică făt frumos“.

Ionică, scoțînd trișca de la brîu începu a cînta. Bucuria moșueagului fu și mai mare, cînd îl văzu că poate cînta așa de bine și de duios.

N'avea altă avere de cit unei capre, care dormeau o leacă mai la vale de foc și care cum auziră pe Ionică cîntînd, veniră împrejurul lui.

— Dragul tatei, îi zise moșueagul, ia caprele acestea și du-te do le paște pe cîmpia zinelor. Cit or paște ele, să ciuți din trișcă. Zinele te vor auzi, se vor aduna în giurul tău, și vor juca pînă s'ada soarele la toacă. Apropiîndu-te de ele, să te repezi și să smîncești pălărioara din capul celei mai mari. Acea zînă e „Ileana Cosinzana“.

Luînd caprele de dinapoî, porni cu ele să le pască pe cîmpia zinelor. Ajunghind acolo, începu a cînta de răsuna văile. De o dată veniră zinele și începură a juca. Apropiîndu-se de dînsule, se repezi asupra lor, și în loc să ia pălărioara Ilenei Cosinzenei, luă pe a celei mijlocii.

Zina, începu a se ruga și a-i zice :

— Ionică ! Ionică !... Dă-mi ce mi-ai luat, dacă vrei să-ți fii ție soție, dragul lelei, și dacă vrei să țin casă cu tine.

Induplecîndu-se de atîta rugăminte, i-o dete înapoî. Zina se făcu nevăzută. Ciuda lui nu fu proastă. — Intorcîndu-se cu caprele acasă, cum îl văzu moșueagul, cum îl și întrebă :

— Ce ai făcut, Ionică ?...

— Ce se fac tată !... Am luat pălărioara, dar i-am dat-o înapoî, căci nu era a acelei mari, ci a celei mijlocii.

Foarte rău ai făcut, dragul tatei. Aceasta nu mă prea bucură. A doua zi trimițîndu-l iar cu caprele, la plecare îi zise :

SEZĂTOAREA

— Ionică, dragul tatei, vezi copacul ista?... îl bortes pînă la cîmpia zinelor. Astăzi cred că nu te vei purta prost ca și ieri. Luînd palaria Ilenei Cosinzenei, intră în acest copac și viuo prin el, pînă acasă. Ea are să te roage să i-o dai, tu să nu fii în samă rugămintele ei, căci are să vie după tine. Caprele, lasă-le singure, că vin ele acasă.

Făcînd așa cum îl învățase moșneagul, izbuti. El mergea prin copac, Ilena Cosinzana mergea pe dinafara lui, iar caprele veneau după dînsa.

Cum ajunsese acasă, cum îl întrebă moșneagul :

— Ei!... Ionică, ce ai făcut?... —

— Ce să fac tată, i-am luat-o, uite-o!...

Cînd zise uite-o, de odată intră și Ilena Cosinzana pe ușă și zise cu glas tare : socru să-mi fii moșule și bărbat să-mi fii Ionică, de acum înainte.

Bucuria moșneagului nu fu proastă ; căci tocmăi asta îi era și dorința.

Nu mult după aceasta se întimplă și moare moșneagul. Lui Ionică, fiindu-i cerit prin aceste locuri, și ajungîndu-l un dor de tatul lui adevărat, luă pe Ilena Cosinzana și caprele dinapoi, și porni să-l caute cu gând că tot acolo la locul lui să facă și nunta.

Prîmul sat, în care ajunseră, fu tocmăi satul unde se născuse el, și unde trăia tatul său. Cum ajunsese la poarta țării, și începuse să caute casele neamurilor și drumurile pe unde în copilărie spulbera colbul de pe ele, cu alți copii, care acum erau mulți gospodari cum trebuie.

Cum îl văzu tatul său, cum îl cunoscuse. Apucîndu-l în brațe începu a-l săruta, a-l întreba pe unde a fost.

Relatîndu-i el toată împrejurarea, îi arătă și pe Ilena Cosinzana, logodnica, cu care îi spusese că voește a face nuntă.

— Bine, Ionică dragul tatei, începu tatul său, bine! vom căuta și voi face nuntă. „Mulțumesc ție Doamne că am trăit și-am ajuns a-mi mai vedea încă odată feciorul“. — Uitate spicul de grîu ce îl luase cloara.

Se strînsese toate neamurile, puse mină de la mină și gătînd toate cele trebuitoare pentru cununie, la sosirea celei întai Duminici, fu nunta lui Ionică sît frumoasă.

La nuntă, Ilena Cosinzana juca mai bine ca toate fetele. Săta de la pîntul cînd de o palmă, cînd de două. Toți se minunau de jocurile ei.

— Doamne! da bine mai joacă fiiișoara iasta a noastră, zise nașul către ceilalți nuntași. Îți face plăcere s'o privești.

— Ce joc acuma!... îi răspunse dînsa. Aș juca pe trei părți mai frumos, dacă Ionică mi-ar da ce mi-a luat.

— Finișorule! da ce ai luat finei, îl întrebă pe Ionică.

— Nu i-am luat nimica, nașule!...

— Cum nu mi-ai luat nimica? începu Ileana Cosinzana, supărîndu-se foc. Și, ne mai voiind a juca, toată petrecerea se strică.

Văzînd dînsul că Ileana s'a supărat și că tot norodul îl părăsește nunta, scoase pălărioara, ce i-o luase pe cîmpia zinelor și pentru care îl spusese moșueagul, cînd și-a dat sufletul, să nu i-o dea nicî în ruptul capului, că pe urmă o pătesce, și i-o dete.

Cum o luă dînsa în mînă, veselie începu a-i se arăta pe față. Apoi începu a juca și a se tot sălta de la pămînt pînă s'a amestecat cu norii.

Pe cînd se înălța așa, zicea lui Ionică:

— Ionică! Ionică!... O păreche de papuc și un tulpăni mi-ai făcut cit am trăit cu tine, nași-le 'napoi. Să-ți faci opincă de fier și cirjă de oțel și să mă cauți 9 ani de vară și 9 de primăvară. Leacul tău, va fi la sfința Duminiică. — Apoi se făcu nevăzută

Neputîndu-și potoli dorul de a o mai vedea încă odată, Ionică își făcu opincă de fier, cirjă de oțel, cum îi spusese ea, și poroi s'o caute. Mergînd așa, ajunse la sfința Luni. Aceasta cum îl văzu, îl zise: — Mă rog! mă rog, ce cauți pe aici? Pasere măiastră nu-și poartă osul pe aici; dar tu, un pămîntean?..

— Pacatele m'aun adus, măicușă, îi răspunse el. Iaca așa, așa... și începu a-i spune ce caută.

— Să te duci la sora mea, sfința Marți, că poate ea îți va spune mai bine.

Ajungînd la sfința Marți, aceasta cum l-a văzut a și început a-l întreba:

— Ce cauți pe aicea, unde pasere măiastră nu calcă, dar tu, un pămîntean?

— Ce se caut, măicușă! pacatele m'aun adus. Iaca așa, așa... și începu a-i spune ce caută.

— Să te duci la sora mea, sfința Miercuri, că poate ea să-ți spună mai bine.

Ajungînd la sfința Miercuri, aceasta după ce-l cercetă ce caută, îl trimese la sfința Joi. Sfința Joi îl trimese la sfința Vineri. Sfin-

ȘEZĂTOAREA

la Vineri, îl trimese la sfiuta Simbăta. Sfinta Simbăta îl trimese la sfiuta Duminică.

Cercetindu-l sfiuta Duminică și aflind ce caută, porunci ca toate păsările de pe fața pământului să se adune împrejurul ei. Toate venură într-o clipă; numai un ciocirlean șchiop veni tirziu de tot. Cum îl văzu, îi zise :

— Măi, da acuma îmi vii ?...

— Apoi dă ! am cam întirziat ; căci vii de departe și sînt și șchiop, îi răspuse ciocirleanul.

— Vezi omul acesta ?... Să-l iei pe aripi și să-l duci la Ileana Cosinzeana, la curțile ei.

— Vai de mine și de mine, măicuță, da cum să-l duc dacă alba merg !...

— Cum vei putea și cum vei ști, așa să-l duci.

Îl luă ghetul ciocirlean și porni cu dinsul spre curțile Ilenei Cosinzenei.

Mergînd ei, așa pe drum, Ioniea văzu trei draci bătîndu-se în mijlocul lui.

— De ce vă bateți ?... îi întreabă !...

— Apoi nu putem împărți averea tatei !...

-- Ce avere v'a rămas de la tatul vostru ?

— Ce avere să ne rămie : o cirjă, un potcap și o pereche de papuci.

— De ce-i bună cirja ?...

— Ameninți un om cu dinsă, și se prefăce în stîncă de peatră.

— Da potcapul de ce-i bun ?...

— Dacă șezi cu dinsul în cap la masă, nu te vede nimeni.

— Ei !... da papucii de ce-s buni ?...

— Poți merge cu dinșii pe apă și în urmă bate vîntul supulbînd colbul.

— Stați, nu vă mai bateți, că vă împărțesc cu averea.

-- Mă rog dumitale, împarți-ne, dacă poți, strigară ei toți, într-un glas.

— Duceți-vă colo în dealul cca, și care va ajunge întăiu la mine, nea să ia cirja. — Nicî n'ajunse drații bine la jumătatea dealului și ameninșîndu-i cu cirja, îi prefăcu în stîncă de peatră, pe cele al trei. Apoi luîndu-le cirja, potcapul și papucii, își căulară de drum.

Mergînd așa, sute și răsute de miî de poște, străbătînd dealuri, munți acoperiți cu codri și ape mari, ajunse la palatul Ilenei.

Ileana Cosinzana, cît timp trăise cu Ionică, rămăsese îngreunată, așa că acuma avea un copil.

Ajungînd la palatul ei, dînsa îl primi ca pe un străin, necunoscîndu-l de oare-ce era cu potcapul în cap.

Punîndu-l la masă, ea să-l ospăteze, dînsul mîncînd își tot sălța potcapul din cap, pînă cînd se descoperi de tot. Copilul, privind lung la el, de o dată strigară la mîsa, care era în alta odaie :

— Mamă, mamă !.. Străinul acesta îi tata !..

— Ihai ! Dragul mamei, îi răspunse dînsa. Tatul-tău, acuma o fi lul de oale și ulcioare. Să fie el acuma, ne-am pune și noi la masă cu dînsul și mîncînd împreună, am mînea întreit și împătrical ca altă dată, de bucurie.

Apoi văzîndu-l cu capul gol, îl recunoscî; de bucurie că l-a văzut, scoasă un țipăt de resună palatul.

Cu ochii inotînd în lacrimi se scoală Ionică în picioare, și apucînd într'un braț pe copil și într'altul pe Ileana, zise :

— Eu sint tatul tău, băete, și soțul tău Ileano ! Eu vă caut de 9 ani de vară și de 9 de primavară.

Stringîndu-se de mîi multe ori în brațe, se pun cu toții pe mîncat, pe băut și pe petrecut mîi multe zile de-avalma.

Intr'una din zile, Ileana Cosinzeana plecînd la biserică, la plecare dădu toate cheile lui Ionică, de pe la toate odaile și îi zise :

— Ionică, dragul meu, în toate odaile să umbli, numai în odaia cea din fundul palatului să nu umbli, că-i foc : dai peste posuă.

După plecarea ei, Ionică, curios ca toți oamenii, merse în șir la acea odaie și o descuie Cînd colo, intrînsa un smeul cercuit cu patru zeci de cercuri de fier. Cu acesta trăia Ileana Cosinzeana, de cînd se despărțise de Ionică

Dînd Ionică să închidă ușa, smeul cu un glas rugător, îi zise :

— Ionică, nu închide ușa, ci dă-mi o boghiță de poamă din coarda cea de viță de lingă perete, că și eu și-oți prinde mult bine.

Fîndu-i milă, i-a dat ; însă în loc de una, i-a dat trei. Iudată ce le mîncă smeul, și plesni trei cercuri din jurul seui. Apoi iar zise lui Ionică :

— Ionică, mîi dă-mi vr'o cincî boghițe ; că și eu, și-oți prinde mult bine.

Îi mîi dădu, însă în loc de cincî îi dete un pumu sdravău.

Mîncîndu-le toate, îi plesni toate cercurile din prejur. Eșînd afară, intrînsa mîna lui Ionică, și îi zise :

— Ionică, frații de cruce să fim de acuma înainte.

ȘEZĂTOAREA

Venind dinsă de la biserică și văzînd smeul slobod, își puse minile în cap, zicînd: „Ionică! Ionică! degeaba te ai ostenit și ai umblat, n'ai să ai bucurie de mine”.

Smeul luîndu-și pușca în spinare, porni la vîntoare. Rămîind Ionică singur cu Ileana, o întrebă :

— Ileano, ce putere are omul acesta ?...

— Ce putere să aibă !... minincă la o mîncare zece aloghiți (cămile), bea trei buști de apă și cînd svirle cu buzduganul de o mie de miț de slujeni depărtare, trece prin poartă și din poartă sare pe masă. Cînd vine, bucatele trebuie să le găsească nici reci, nici calde.

Vorbînd ei așa, de odată buzduganul smeului fu repezit în poartă, Ionică dînd cu mina, îl isbi înapoi.

Venind smeul acasă îi zise :

— Ionică, treaba care ai făcut-o, nu-mi place. Iertat să fii de mine pentru data asta, fiind-că și tu mi-ai făcut bine altă dată.

A doua zi ducîndu-se iar la vînat, repezi din nou cu buzduganul în poartă. Ionică i-l isbi iar îndărăt.

Venind acasă infuriat îi zise :

— Ionică, de acumă nu te mai iert. Spune-mi cum vrei să ne luptăm : Luptă dreaptă, ori în săbiă să ne tăiem ?

— Ba luptă dreaptă, îi respuse Ionică.

Luîndu-l smeul în brațe și ridicîndu-l în sus, îl trînti în pămînt de îl viri pînă mai sus de genunchi. Luîndu-l și Ionică în brațe, îl ridică în sus și cînd îl trînti îl viri în pămînt pînă la genunchi. Smeul, infuriîndu-se, îl luă în brațe pentru a doua oară și cînd îl luă în brațe pentru a doua oară și cînd îl trînti, îl viri în pămînt pînă la git. Și scoțîndu-și palușul de la brîu îi tăia capul. Apoi făcu un foc mare, îl puse pe el și prefăcîndu-l în cenușă, îl spulberă în vînt.

Ileana Cosinzeana, fără să o vadă smeul, se puse și strînse toată cenușă de pe unde o spulberase vîntul și rugîndu-se către Dumnezeu, îl învie. Inviîndu-l, îi zise :

— Ionică, să te duci la „baba ră”, s'o slojești trei zile și să îți iei un cal de la ea, care ți-o plăcea ție. Vezi că, după ce vei mîndui de slujit, baba are să cesele caii, are să-ți ungă cu unt ca să fie frumoși ; dar tu, să nu iei nici unul din acei frumoși, ci să alegi pe cel mai neceselat, mai slab și mai uricios de cîl toți.

Luînd în seamă sfaturile, porni spre „baba ră”.

Mergînd așa, se întilni pe drum c'un vultur cu o aripă ruptă.

— Ionică, Ionică !... începu a-l striga vulturul. Leagă-mi aripa.

nu trece așa pe lângă mine că și eu, poate, îi oîu face mult bine.

— Ce bine poate să-mi facă un vultur, își zise Ionică. Dar, ia să-i o leg că nu e lucru mare. Legîndu-i-o își cătă de drum. Mergînd mai înainte, se întilnește c'uu lup șchiop. Acesta, cum îl vede, începe a-i zice :

— Ionică, Ionică, leagă-mi ist picior, că mult bine îi-oîu prinde și eu, vr o dată.

— Ce bine să-mi facă mie un lup, își zise : dar, am să i-l leg. Legîndu-l, își cătă de drum.

Mergînd mai înainte, întilnește un pește, care să sbătea pe uscal. Acesta, cum îl văzu, începu a-i zice :

— Ionică, Ionică, nu trece așa pe lângă mine, ci dă-mă în apă, că mult bine îi-oîu prinde și eu.

— Ce bine poate să-mi prindă mie un pește, își zise; dar, ia să-l dau, că nu e lucru mare. Dîndu-l în apă își cătă de drum. În fine, cu ajutorul lui Dumnezeu, ajunse la „baba ră“.

Baba, cum îl văzu, îl întrebă :

— Ce cauți, băete ?

— Caut și eu stăpin, mătușă !...

— La mine este loc : dar, vezi tu cum stau oamenii morți înșirați prin parii gardului din jurul ogrăzei?... Sînt servitorii, care nu-și au făcut cum trebuie serviciul lor. Uite-te, mai este un par gol, acela e pentru tine, dacă nu vei servi cum trebuie.

— Bine ! Numai așa să fie. Alt fel, ți-am spus ce te așteaptă. Iată ce servicii îți dau. Să te duci în fie care zi să-mi paști eapa : însă, în fie-care seară să-mi o aduci cu minzu. Ne aducîndu-mi-o cu minz, îți taiu capul și te pun în par.

A doua zi, dîndu-i baba o bucălică de palancă, coaptă în spuză și plină de cenușă, îl porni cu eapa la păscut.

Mergînd așa pe drum, călare pe eapă, de o dată se trezește pe un moșunoiu, și eapa nicăirea.

— Vai de mine, și de mine, ce mă fac de acuma ? Mă și omoară baba ?... începu a-și zice. Plîngînd și căinîndu-se așa, iaca vulturul căruia îi legase aripa.

— Ce plîngi, Ionică ? îl întrebă vulturul.

-- Cum n-oîu plînge, dacă am prăpădit eapa babei !...

— Tacî, nu mai plînge. Eapa s'a amestecat cu vulturii. Voiu pune toți vulturii s'o bată cu aripele și îndată va veni la tine, cu un minz cu zece inimî. Cum o veni, să-i puî friul în cap și încălecînd pe dînsa, s'o duci acasă.

Făcându-se vulturul nevăzut, nu trecu mult și veni eapa cu minzul după ea.

Punându-și friul în cap și suindu-se călare pe ea o duse acasă.

Cînd văzu baba eapa, începă a o bate și a o muștra că de ce nu s'a ascuns bine.

— M'am ascuns. M'am amestecat cu vulturii, și acolo m'a găsit, îi răspundea eapa mereu.

A doua zi punîndu-și iar palancă în traistă, îl porni iar, cu eapa la pîșcut.

Mergînd așa călare pe diusa, de odată se trezește pe pămîntul gol și eapa nicăiri.

Iar începă a plînge și a se vîlcăra, cînd înca vine lupul, căruia îi legase piciorul.

— Da ce plîngi, Ionică? îl întrebă.

— Cum n'oi plînge dacă am pierdut eapa babei.

— Tac!, nu mai plînge. Eapa s'a amestecat cu lupii. Voi pune toți lupii s'o bată și va veni la tine cu un minz cu cînspre zece inimi.

Cu aceste vorbe dispăru lupul. Nu trecu mult și veni eapa. Suindu-se Ionică călare pe diusa, porni acasă.

Cînd îl văzu baba, își puse mîinile în cap. Nici una uici două, în pe capă iar la bătaie; apoi e'un fus de leacă începă a o frige pe sub coadă.

— Nu mă mai bate, nu mă mai chinui! striga mereu eapa, că eu sînt vinovată.

M'am ascuns printre lupi și acolo m'a găsit.

A treia zi îl porni iar.

Mergînd așa, călare pe diusa, de o dată se trezește pe o rădăcină și eapa nicăire. Începă iar a plînge și a se vîlcăra, cînd înca peștele care îl găsisse pe uscat și pe care îl dăduse în apă.

— Da ce plîngi Ionică? îl întrebă.

— Cum n'oi plînge, dacă am pierdut eapa babei.

— Tac!, nu mai plînge. Eapa s'a amestecat cu peștii din balta. Voi pune toți peștii s'o bată și s'o gonească, și îndată va veni la tine e'un minz cu trei-zece de inimi. Știu că tu vrei să-ți tot un cul de la babă. Pe acest minz cu 30 de inimi să-l iați, să tot cauti că o să fie slab și uricios.

Cu aceste vorbe dispăru peștele. Nu trecu mult și veni eapa cu minzul după diusa. Suindu-se călare pe ea, porni acasă. Cum îl văzu baba, remase cu de lemn. S'apucă iar de bătut eapa și a o muș-

fra. Eapa, îi spunea mereu că nu-l vinovată, de oare-ce s'a ascuns printre pești în fundul bălții, și acolo a găsit-o. Intrind baba în grajdii, se puse pe ceselat caii toată noaptea, îi munciră de a doua zi străluceau ca soarele, părul de pe ei; numai pe cel cu trei-zeci de inimă îl lăsase neceselat, plin de baligă și uricios.

Luminându-se de ziuă, chemă pe Ionică și îi zise :

— Ei !. băcte, dragul mătușei, m'ai servit trei zile foarte bine; am rămas prea mulțămilită.

Uite, ca plată alege-ți un cal din toți, care ți-o placea.

— Răpciugosul și uriciosul acesta am să-l iaș, mătușă, zise Ionică, apucînd de căpăstru calul cel necesălat.

— Vai de mine și de mine !... D'apoi uriciunea asta vrei să o ei ?... Alege-ți un cal frumos, bre ?... că doar ai de unde.

— Nu iaș pe altul, mătușă, de cit pe acesta.

— Măi, cine ți-a spus să iaș pe acesta, mult bine ți-a voit; iar de ai făcut din capul tău, atunci bun cap ai. Și așa luînd calul cel slab și uricios, îl scoase afară din grajdii. Calul, uitîndu-se mult la dînsul, îi zise :

— Stăpîne, stăpîne. dă-mi drumul o leacă să mă scutur

Diudu-l drumul, se scutură, și rămase curat și frumos de nu mai avea cum,

Apoi iar îi zise :

— Stăpîne, stăpîne, viră mîna în urechea dreaptă și scoate șcaua, biciul cel de foc și dășagii cu galbeni. Dighisează-mă bine, și sui-te călare pe mine. Dar, să-mi spui cum să te duc, ca vîntul, ori ca gîndul ?

— Ba ca gîndul, îi zise Ionică.

Cînd auzi să-l ducă ca gîndul, de odată îl amestecară cu nourii și într'o clipă fu la podul de aramă. Acolo se intîlni cu smăul, care venea tot călare. Calul smeului era frate cu a lui Ionică, lîsă cu zece inimă mai puțin. Apropiîndu-se ei unul de altul, calul smeului începu a sforăi amarnic. Uitîndu-se smeul spre Ionică, i se păru că îl cunoaște și-i zise :

— Nu cumva ești tu Ionică făt frumos, cel care l-am omorît, l-am prefăcut în cenușă și l-am spulberat în vînt ?

— Ba da, eș, îi respuse Ionică. Am iuviat și acuma am venit să mă lupt iar cu tine.

— Ei !... Cum vrei să ne luptăm, în luptă dreaptă sau să ne lăem în săbii ?

— Ba nu, zise Ionică ; să te faci tu o pară roșie de foc și eu una verde, și să ne luptăm.

— Bine, și așa mă priind.

De odată se prefăcură în peri de foc. Cum se luptau ei, iată că venea un vultur. Cum îl văzu smeul, începu a-l striga :

— Vulture, vulture, moae-ți aripele în apă și vino de sîluge această pară verde de foc, că-ți voi da să mînlnei hoitu! unui om și a unui cal.

Cînd auzi calul lui Ionică așa, de o dată se repezi asupra smeului și asupra calului lui, și îi făcură bucașele pe amîndoi.

După aceasta, Ionică scoase palușul de la briu, despiutecă amnul, îi scoase inima și lîludu-î inelul din deget, se întoarse la Heana Cosinzeana.

Aceasta, cum îl văzu cu inima smeului și cu inelul din deget, îi zise :

— De acuma, al meu să fii Ionică și eu a ta.

I-am lăsat să trăiască în liniște și în pace, sub paza celui a tot puternicul, și cred că dacă n'or fi murit, și astă-zî o fi trăind tot amîndoi.

Și suindu-mă pe o șea, v-o spuseiū așa.

GR. COATU.

Note Bibliografice.

În volumul III din *Șezătoarea* s-a publicat o schiță de bibliografie a folklorului român, lucrare foarte necompletă, și fără nici o pretenție de *Bibliografie*. Era vorba de a se arăta, cît de pe scurt, ce s-a tipărit cu privire la folklor, pentru a putea aduce o indicație celor cari s-ar ocupa cu aceste chestiuni. — Dacă nu ar fi prea greu a avea știre despre cărțile tipărite, e însă aproape cu neputința a urmări tot materialul ce s-a publicat în diferite reviste și ziare, mai cu samă în Transilvania. Zilnic se publică un material cu desăvîșire important, care pentru noi rămîne necunoscut. Pentru a putea înregistra acest material, facem apel la colaboratorii și cetitorii noștri, să ne înștiințeze despre ori ce articol sau ori ce

culegere de literatură populară ar întîmpina în celirele lor, pe cari le vom înregistra sub această rubrică.

Din 1896, cînd am publicat prima încercare de acest fel, s-au mai tipărit un număr de cărți, și s-au mai descoperit altele tipărite mai înainte. D-l S. Teodorescu-Kirileanu a alcătuit lista următoare, pe care o publicăm cu toată plăcerea.

A. G.

- Adam, I. — Pe lingă vatră, pilde și glume țărănești. București, 1900.
- Adamescu, G. — Poesia populară romîna. Conferință. Galați. 1893.
- Alexici, Dr. G. — Texte din literatură populară. Partea I. Poesia tradițională. Budapesta, 1899.
- Baican, E. — Literatură populară sau palavre și anecdote, broș. I. București, 1882.
- „ „ — Spiniul și omul cu barba roșie. București, 1882.
- Berdescu, A. — Melodii romine (9 caete a 100 arii), București.
- Birsan, Andrei. — Cinci-zeci de colinde, adunate la școalele medii romine din Brașov. Brașov. 1890.
- „ „ — Istoria a lui Pavel Catană. Brașov, 1890.
- Barăția, N. — Anecdote populare, versificate (în grai arumănesc) Bibl. pop. No. 1. Bitolia, 1901.
- Boca-Velchereanu, A. — Povestea Pașcului sau credința deșartă populară. Gherla, 1896.
- Boca-Velchereanu, A. — Țiganul în rai, poveste în versuri. Gherla, 1899.
- Boca-Velchereanu, A. — Țiganul la monastire, poveste în versuri. Gherla, 1899.
- Bogdan, T. A. — Balade alese, culese din gura pop. din cîmpia Transilvaniei. (Bibliot. săteanului) 1901.
- Bogdan, T. A. — Colinde culese pe cîmpia Ardealului. Bistrița, 1901.
- Bota I. — Culegere de cele mai frumoase povești. Brașov, 1891.
- Broșteanu, P. — Traista cu povești. Brașov, 1897.
- Budnariu-Sălăuțeanu dascăl Iuliu. — Musa Someșană. Poesii populare din jurul Năsăudului adunate și aranjate. Partea I Balade. Gherla 1892.
- Budnariu-Sălăuțeanu dascăl Iuliu. — Doine și cîntece populare, partea II. Arad. 1901.
- Burada, T. T. Almanah musical. Iași, 1877.

- Burada. T. T. — Călătorie la Rominii din Bitinia (Asia mică) Iași, 1893.
- „ „ Cercelări despre Romnii din iusula Veglia. Iași, 1895.
- „ „ O călătorie la muntele Athos. Iași, 1894.
- „ „ O călătorie în satele românești din Istria. Iași, 1896.
- „ „ O călătorie în satele moldovenești din Gubernia Cherson. (Rusia) Iași, 1893.
- „ „ O călătorie la Romnii din Moravia. Iași, 1893.
- „ „ O călătorie la Romnii din Silesia Austriacă. Iași, 1896.
- Cartea de desfăcut farmecele — Brașov, fără an.
- Canvili C. — Povața Romnului. Obiceiurile nunților aflate la țară. București, 1884.
- Candrea. Aureliu — Porecle la Romnii. București, 1896.
- „ „ — Influența țiganilor asupra literaturii populare române. București, 1896.
- Catana Gh. — Balade populare, culese din gura poporului Bănățean. Brașov, 1895.
- Catana. Gh. — Pacală și Tandală, poveste. Gherla, 1897.
- Calbaza. Toma. — Doine și strigături de dragoste. Brașov, 1900.
- Cam mai frumoasă carte de basme și glume — București, fără an.
- Chicoș, Gh. — Glume românești, suave culese din gura poporului. București, 1897.
- „ „ — Culegere populară, suave. București, 1897.
- Cloroca. Laurentiu. — De ciud să muncește femeia porumbiței. Poveste, Gherla, 1895.
- „ „ — Două turturele de aur. Gherla, 1895.
- Clonța N. — Trifan Țiganul și Popa. poveste. (Biblioteca copiilor). Brașov, fără an.
- Coșbuc, Gh. — Blăstăm de mamă, legendă populară din giurul Nasaudului (Bibliot. pop. a tribunei No 13) ed. IV Sibiu, 1899.
- „ „ — Pe pământul Turcului (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. 17) ed. II. Sibiu, 1886.
- „ „ — Fata craiului din cetini (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. 23) ed. II. Sibiu, 1890.
- „ „ — Fulger, poveste în versuri. (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. 33) Sibiu 1897.
- „ „ — Draga mamei, baladă (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. —) Sibiu, 1897.
- Colocția de bunno și povești populare, București, 1896.

- Costin. I.** — Vorba ăluia. Snoave (Biblioteca Nouă). Craiova, 1896.
- Corcea. Avram** — Balade populare. Caransebeș, 1899.
- Corbea Haiducul**, baladă populară. Brașov, 1895.
- Crăciunescu, G.** — Copil de găsit, snoave, legende și povești. (Bibliot. Noastră No 14) Caransebeș, 1898.
- Cristea Dr. Elie** — Proverbe, maxime, asemănări și idiotisme colectate din graiul Rom. din Transilvania și Ungaria. Sibiu, 1901.
- Dac, Samuel** — Povești populare grecești, traduse după Emil Legrand. Galați.
- Damé Fr.** — Incercare de terminologie poporană română. Eucurești, 1901.
- Dan, Dimitrie** — Comuna Straja (Bucovina) și locuitorii ei. Cernăuți, 1898.
- Danlu, T.** — Colinzi și cîntece populare. Arad, 1890.
- Din țara uriașilor**, cea mai făumoasă carte de basme. Buc. fără an.
- Dogariu. Domețiu** — Pleșcuța, poveste (Bibl. copiilor) Brașov, fără an.
- „ „ — Angheluș fecior de împărat, (Bibl. copiilor) Brașov, fără an.
- Dogariu Domețiu** — Moș Toma Bădiceanu vestitul caraghios al economilor de vite [Mocanilor] din Săcele. Cite-va istorioare foarte haslii adunate din gura poporului săcelean. Gherla, 1898.
- Dogariu Domețiu** — Din viața unui haiduc: Vlad Hoțul de la Săcele. Gherla, 1898.
- „ „ — Insurătoarea soarelui, mireasa și frații ei. Gherla. 1878.
- „ „ — Fiul bucătăresei său (socăciții împăratului), Gherla 1898.
- „ „ — Văcărelul (poveste). Gherla, 1898
- „ „ — Diana din munții Siniei și fata de împărat cu minele tăete. Gherla, 1898.
- „ „ — Spiridon și Nicolae, poveste. Gherla, 1899.
- „ „ — Fiul oil, poveste. Gherla, 1900.
- „ „ — Povestiri și anecdote populare. Gherla, 1900.
- Dobrescu. I. Dan.** — Origina selbatică a nunților țărănești. București, 1900.

(va urma)

Din lucrările membrilor de la Șezătoarea

- Adam, Ioan.** — Leaganul viselor (poemă dramatică în proză). București, 1900.
- Flori de câmp (nuvele). Buc., 1900.
- Pe lungă vatră, pilde și glume țărănești. Buc., 1900.
- Bătăcire (roman). Buc., 1901.
- Ghoorghoasa P.** — Cîntece populare potrivnice beției. Focșani, 1902.
- Gorovei Artur.** — Cîmiliturile Romînilor. Ediția Academiei Romîne. Buc., 1898.
- Credinți și superstiții [Extras din Șezătoarea].
- După Dragoste. Schițe și nuvele. Buc. 1901.
- Ionescu Borailă.** — Abecedar. Partea I. și II.
- Calauza învățătorului.
- Istoria Romîni, 3 părți. Folticeni, 1894.
- Povățuitorul învățătorului în predarea istoriei.
- Lucrul Manual. Conferință ținută la Ateneu.
- Lucrul Manual. Dare de seamă asupra cursului ținut în 1890 la Măliuț.
- O dramă în Serbia (traducere).
- Dicționarul geografic al județului Suceava. Lucrare premiată de Societatea geografică Romîna.
- Radulescu-Codin.** — Din Muscel, cîntece populare. Vol. I. cu o prefață de G. Coșbuc. Buc. 1896.
- O seamă de cuvinte din Muscel.
- Toodoroscu-Kirileanu, Gh.** — Proprietatea minelor. Iași, 1900.
- Cartea țaranului român (în colaborare cu C. Brudariu). Buc., 1901.
- Toodorescu-Kirileanu S.** — Povești cu cuprins moral. Brașov, 1899.
- Păcala. Împliniri din viața sa, scrise în grai popular. Brașov, 1899.
- Tușescu, St. St.** — Din trecut. Legende, snoave și cîntece. Giurgiu, 1901.

La Tipografia și Librăria

M. SAIDMAN

FALTICENI

Se află de vânzare:

Caiete speciale divizia I-a de I. Nicolescu-Radu a 6 bani bucata.

Caiete de Dictando, Aritmetică, și Caligrafie a 2 lei 80 bani suta.

Topuri de hârtie de la 1 leu 80 b.in sus.

Asemenea execută orî-ce lucrări cu prețuri cit se pôte de eftine.
